

'Ik heb geen enkele binding met wie dan ook'

INTRO: Contracten onder de loep, gesprekken met de maatschappij en een kalverhouderij die nadrukkelijker op de kaart staat. Het zijn speerpunten van de nieuwe LTO-kalvervoorman Bert Loseman.

AUTEUR: Hans Siemes

TEKST:

Het was woensdag 13 oktober een feestelijke dag voor Bert Loseman. Hij kreeg in het kantoor van LTO-Nederland in Den Haag te horen dat hij met ruime meerderheid was verkozen als nieuwe vakgroepvoorzitter vleeskalverhouderij.

Niet een vleeskalverhouder, maar een ex-ambtenaar zit de komende jaren op de stoel als vertegenwoordiger van de vleeskalverhouders. Verrassend?

„Ik sta niet ver van de sector af. Vanwege mijn werk heb ik heel veel contacten in de kalfs- en rundvleessector. In de familie zitten verschillende kalverhouders. Ik denk dat kalverhouders het als een pluspunt zien, dat ik volkomen onafhankelijk ben. Ik heb geen enkele binding met wie dan ook.”

Waaruit bestaat dat voordeel dan?

„Ondernemersvrijheid is een belangrijk punt. In de sector zie je de macht van bijvoorbeeld een Van Drie-groep groeien. Op zich is daar niets mis mee, maar er moet ruimte overblijven voor ondernemers om te kiezen. Die discussie moeten we niet schuwen. We mogen de belangen van de kalverhouders niet uit het oog verliezen.”

Bent u zo de exponent van de vrije mesters?

„Nadrukkelijk niet. Ik sta voor alle kalverhouders. De meesten zitten in een integratie. Als er afspraken worden gemaakt, moeten ze daarbinnen keuzevrijheid hebben. Daar moeten we aan werken.”

Betekent dat kijken naar contracten?

„Ooit is er een modelcontract gemaakt, maar daarvan is eigenlijk geen gebruik gemaakt. Dan kun je denken, de praktijk redt zich wel. Daar ben ik het niet mee eens. Er kunnen in contracten regels staan, waarvan de ondernemer de reikwijdte niet ziet. Bovendien hebben ze niet veel keuze. Ze moeten met de contractgever in zee. We moeten er naar toe dat we als vakgroep contracten kunnen analyseren. Onduidelijkheden wegwerken, begeleiden en gesprekken met contractgevers aangaan. Dat staat bij mij hoog op het lijstje.”

Nog meer speerpunten?

„Binnen de hele Nederlandse land- en tuinbouw verdient de vleeskalverhouderij een belangrijkere plaats. Het is een vitale sector, die van groot belang is voor de landbouw en een vitaal platteland. Wie anders dan een concurrerende landbouw is in staat om het platteland op een goedkope manier in stand te houden. Dat gaat niet vanzelf. De markten zullen verder liberaliseren met lagere prijzen. Als we zelf niets ondernemen, krijgen mensen als professor Kol en Vereijken gelijk, die de landbouw uit Nederland zien verdwijnen. We komen er niet mee door te zeggen dat de landbouw voldoende veerkracht heeft om verder te kunnen. Er moet meer gebeuren.”

De kalverhouderij als voorbeeld voor de rest van Nederland?

„Er komt een verdere liberalisering. De kalverhouderij heeft bewezen dat ze zonder beschermende paraplu van de overheid in staat is om in een liberale markt een inkomen te halen. Daar kunnen andere sectoren wat mee. De melkveehouderij moet een omslag maken naar een liberale markt. Daarbij kunnen wij een rol spelen. De kalverhouderij wordt ook belangrijker voor de melkveehouderij. De melkprijs zakt. In verhouding groeit dan de belangrijkheid van de opbrengst van het kalf.”

Hoe zijn de toekomstkansen voor de kalverhouderij zelf?

„Positief. De sector werkt met groepshuisvesting. Daardoor staat hij sterker dan de concurrentie. De prijzen zijn op dit moment zodanig, dat kalverhouders best tevreden zijn. Er zijn op de markt mogelijkheden. Daarbij moeten we het onszelf niet moeilijk maken, door met landen als Frankrijk en Italië een verkeerde definitie voor een vleeskalf af te spreken, die nadelig is voor Nederland. Daarin heeft het Productschap niet handig geopereerd. Zeg maar gewoon dat het stom is.”

De handtekening staat wel onder die definitie.

„Ho, ho, het is een voorlopige handtekening. Dat moeten we terugdraaien tot een bevredigende oplossing. Wat je ervan leert is dat je met de directbetrokkenen eerst over dit soort kwesties overlegt. Dus ook met de kalverhouders.”

Blijven andere landen proberen om Nederland dwars te zitten?

„Inderdaad. We hebben een interne Europese markt, maar je ziet dat individuele landen van alles aangrijpen om hun eigen kalverhouders te bevoordelen. Daar heb je als exporterend land mee te maken. Maar er zijn vanuit de EU meer ontwikkelingen die een bedreiging in zich hebben. Denk aan de nitraatrichtlijn (de nieuwe mestregels) en straks de waterrichtlijn. Je moet vaststellen dat de sector tot nu toe met de kalvergierinstallaties goede initiatieven heeft genomen, die zich nu uitbetalen. We zouden eens moeten kijken of er in Brabant met zijn vele kalverhouders ook zo'n voorziening valt te realiseren.”

Kalveren komen overal vandaan. Dat houdt toch ook een beperking in?

„Dat hoeft niet. De sector is zich zeker na de mkz-uitbraken zeer sterk bewust dat hier een knelpunt zit. Er is groot draagvlak om de kwaliteit van het transport optimaal te krijgen. De kans dat we een uitbraak van een ziekte krijgen door transport van kalveren is momenteel veel kleiner dan vroeger, al kun je dat nooit helemaal uitsluiten.”

Nog een bedreiging: er zullen altijd groepen blijven die zich tegen de dierenhouderij keren.

„Ze ontlenen daar hun bestaansrecht aan. Denk aan Wakker Dier. Ze zijn pas tevreden als alle kalveren naar buiten gaan. Daar zullen we toch mee in gesprek gaan, maar dat moet dan wel op basis van redelijke argumenten en wetenschappelijk onderzoek. In dierenwelzijn is al veel gebeurd, maar de zaak is nog niet geklaard. De maatschappelijke acceptatie blijft een belangrijk punt. We zitten in een overvol land, dus je zult met die maatschappij in gesprek moeten. Ik ben bang dat dat verhaal nooit af is. Dat vertaalt zich in eisen. Als dat eisen op het technisch vlak zijn, kun je daar goed over praten. Zodra het niet technisch meer is maar over emoties gaat, wordt het heel moeilijk. We kunnen er niet omheen dat duurzaamheid een voorwaarde is. Dat moeten we accepteren. Dan heb je het over dierenwelzijn, milieu, natuur en landschap, maar ook economie. Als je dat laatste vergeet, maak je productie in Nederland onmogelijk en verplaatst de kalverhouderij zich naar landen waar veel slechtere omstandigheden zijn.”

Kader bij artikel:

Groei in EU-vleeskalversector

De ontkoppeling van premie en feitelijke productie door hervorming van het Europese landbouwbeleid leidt in Frankrijk tot een groter aanbod van kalveren. Vleesveehouders gaan namelijk met stieren stoppen, verwacht Bert Loseman. Het betekent dat die kalveren beschikbaar komen voor de vleeskalverhouderij. Dat zal de prijs drukken. Ook is het mogelijk dat er groei komt in de kalversector, met uitbreiding en mogelijk nieuwe bedrijven. Omdat in meer landen stierenmesters gaan stoppen, zal die aanwas op grotere schaal in Europa gaan plaatsvinden. Loseman gaat er vanuit dat het in Nederland niet zo'n vaart zal lopen. „Maar het is een ontwikkeling waarmee Nederland rekening moet houden. Die buitenlandse aanwas is toch bedreigend. Ik ben benieuwd hoe het uitwerkt.”

Kader bij artikel:

Profiel

Naam: Bert Loseman (57).

Functie: Nieuwe voorzitter van de vakgroep Vleeskalverhouderij van LTO-Nederland. Hij volgt Peter van Rhee op. Tot 1 oktober was Loseman in dienst van het Expertisecentrum van het ministerie van LNV. Hij heeft zelf geen kalveren, maar komt wel van een gemengd bedrijf met kalveren in Hoevelaken.